

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Na osnovu člana 44. Zakona o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", 1/97, 29/02, 13/03, 14/03, 9/05, 76/06 i 32/07) i člana 49. stav (2) Pravilnika Centralne banke Bosne i Hercegovine, UV-104-01-1-116/15 od 28. decembra 2015. godine, Upravno vijeće Centralne banke Bosne i Hercegovine na 1. sjednici od 31. januara 2017. godine, donosi

ODLUKU

o postupanju s novčanicama i kovanim novcem konvertibilne marke koji je nepodoban za opticaj i oštećenim novčanicama efektivnog stranog novca

Član 1.

(Predmet)

Ovom odlukom utvrđuju se osobine i karakteristike, kao i način postupanja s novčanicama i kovanim novcem konvertibilne marke (u daljem tekstu: novac KM) koji je nepodoban za opticaj i oštećenim novčanicama efektivnog stranog novca.

Član 2.

(Novac KM nepodoban za opticaj)

Novcem KM koji je nepodoban za opticaj smatraju se:

- a) pohabane novčanice KM,
- b) oštećene novčanice KM,
- c) novčanice KM oštećene uslijed dejstva elektrohemijske opreme za zaštitu novčanica (u daljem tekstu: novčanice oštećene bojenjem),
- d) oštećeni kovani novac KM,
- e) novčanice i kovani novac KM koji se povlači ili je povučen iz opticaaja,
- f) makulature novčanica i kovanog novca KM,

Član 3.

(Pohabane novčanice KM)

(1) Pohabane novčanice KM su novčanice koje su uslijed upotrebe dotrajale te im je znatno smanjen kvalitet papira i boja, odnosno svojim izgledom nisu podobne za opticaj.

(2) Komercijalne banke, u postupku obrade i sortiranja gotovog novca KM, izdvajaju pohabane novčanice KM iz stava (1) ovog člana i predaju u skladu s propisom Centralne banke Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Centralna banka) kojim se utvrđuje postupak predaje/preuzimanja gotovog novca u trezorima Centralne banke.

(3) Centralna banka putem organizacionih oblika za trezorske poslove u glavnim jedinicama/filijalama Centralne banke (u daljem tekstu: izdvojeni trezori), pohabane novčanice KM preuzima od komercijalnih banaka i obavlja njihovu zamjenu odobravanjem računa rezervi komercijalnih banaka, u punom iznosu i bez naknade.

Član 4.

(Oštećene novčanice KM)

Pod oštećenim novčanicama KM iz člana 2. tačke b) ove odluke podrazumijevaju se:

- a) novčanice koje su nacijepljene ili iscijepane na dva ili više dijelova, pa su njihovi dijelovi lijepljenjem sastavljeni ili mogu biti sastavljeni u cijele novčanice,
- b) novčanice kojima uslijed oštećenja nedostaje jedan ili više dijelova i
- c) novčanice koje su oštećene masnoćom, bojom i slično, ili su nagorjele, progorjele, nagrižene ili izbljedile.

Član 5.

(Zamjena oštećenih novčanica KM)

Centralna banka će, u zavisnosti od stepena oštećenja obavljati zamjenu oštećenih novčanica KM:

- a) putem komercijalnih banaka ili
- b) direktno, podnošenjem zahtjeva za zamjenu u Centralnoj banci.

Član 6.

(Zamjena oštećenih novčanica KM u komercijalnim bankama)

(1) Komercijalne banke će obaviti zamjenu oštećenih novčanica KM, pod uslovom da podnosilac zahtjeva (fizičko ili pravno lice) predoči više od 60% novčanice KM, koja je:

- a) u jednom dijelu i sadrži barem jedan serijski broj ili
- b) iz dva ili više dijelova i sadrži oba serijska broja.

(2) Komercijalna banka će obaviti zamjenu novčanica KM iz stava (1) ovog člana, u punom iznosu i bez naknade.

(3) Centralna banka putem izdvojenih trezora preuzima od komercijalnih banaka oštećene novčanice KM iz stava (1) ovog člana i obavlja njihovu zamjenu odobravanjem računa rezervi komercijalnih banaka, u punom iznosu i bez naknade.

Član 7.

(Zamjena oštećenih novčanica KM u Centralnoj banci)

(1) Ukoliko oštećena novčanica KM ne ispunjava uslove za zamjenu u komercijalnim bankama iz člana 6. stav (1) ove odluke, komercijalna banka će podnosioca zahtjeva uputiti da zahtjev za zamjenu oštećenih novčanica KM podnese Centralnoj banci.

(2) Zahtjev se podnosi lično na **Obrascu** „Zahtjev za zamjenu oštećenog novca u KM“ (u daljem tekstu: Zahtjev) koji se nalazi u prilogu ove odluke i čini njen sastavni dio.

(3) Zahtjev se podnosi organizacionoj jedinici Centralne banke koja u svom sastavu ima organizacioni oblik za trezorske poslove koji obavlja poslove vještačenja novca, odnosno Odjeljenju trezora Sektora za monetarne operacije, upravljanje deviznim rezervama i gotovinom Centralnog ureda Centralne banke (u daljem tekstu: Odjeljenje trezora) u Sarajevu ili izdvojenom trezoru Glavne banke Republike Srpske Centralne banke BiH u Banjoj Luci.

(4) Podnosilac zahtjeva (fizičko ili pravno lice) prilikom predaje oštećenih novčanica KM na zamjenu, dužan je dostaviti Zahtjev iz stava (2) ovog člana, navodeći:

- a) porijeklo novčanica KM,
- b) način na koji je došlo do oštećenja i šta se dogodilo s dijelovima koji nedostaju,
- c) opis vrste mrlje, onečišćenja i drugog oštećenja na priloženoj novčanici KM.

(5) Uz popunjen obrazac Zahtjeva podnosilac je dužan dostaviti kopiju lične karte i dokaze kojima potvrđuje navode iz Zahtjeva.

(6) Centralna banka za svaki pojedinačni slučaj na osnovu podnesenog Zahtjeva s priloženom dokumentacijom utvrđuje autentičnost i procjenjuje oštećenje, odnosno utvrđuje postojanje osnova za zamjenu oštećenih novčanica KM.

(7) Ukoliko Centralna banka utvrdi postojanje osnova za zamjenu oštećenih novčanica KM, obaviće zamjenu. Zamjena se obavlja u punom iznosu i bez naknade, izuzev u slučajevima iz člana 11. ove odluke.

(8) Ukoliko nakon obavljene procjene iz stava (6) ovog člana, Centralna banka utvrdi da nema osnova za zamjenu oštećenih novčanica KM, takve novčanice se povlače i uništavaju bez nadoknade vlasniku u skladu sa Zakonom o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine, o čemu se podnosilac zahtjeva obavještava pisanim putem.

Član 8.

(Oštećeni kovani novac KM)

Pod oštećenim kovanim novcem KM iz člana 2. tačke d) ove odluke podrazumijeva se:

- a) kovani novac koji je uslijed oštećenja promijenio autentični oblik (nedostaje jedan ili više dijelova, okrnjen, iskrivljen ili nagrižen),
- b) kovani novac koji je oštećen masnoćom, bojom, korozijom ili je nagorio.

Član 9.

(Zamjena oštećenog kovanog novca KM)

(1) Komercijalne banke će obaviti zamjenu oštećenog kovanog novca KM, ako su na zamjenu podneseni cijeli primjerci kovanog novca KM, za koje je moguće utvrditi da su autentični.

(2) Komercijalna banka će obaviti zamjenu kovanog novca iz stava (1) ovog člana, u punom iznosu i bez naknade.

(3) Centralna banka putem izdvojenih trezora preuzima od komercijalnih banaka oštećeni kovani novac KM iz stava (1) ovog člana i obavlja njegovu zamjenu odobravanjem računa rezervi komercijalnih banaka, u punom iznosu i bez naknade.

(4) Postupak zamjene oštećenog kovanog novca KM, u slučaju da oštećeni kovani novac KM ne ispunjava uslove za zamjenu u komercijalnim bankama, navedene u stavu (1) ovog člana, a podnosilac predoči više od 60% njegove površine, obavlja se u Centralnoj banci na način iz člana 7. ove odluke.

Član 10.

(Zamjena novčanica KM oštećenih bojenjem)

Postupak zamjene novčanica KM oštećenih bojenjem obavlja se u skladu s propisom Centralne banke kojim je utvrđena zamjena oštećenih novčanica konvertibilne marke čije je oštećenje nastalo bojenjem uslijed dejstva elektrohemijske opreme za zaštitu novčanica.

Član 11.

(Složena analiza)

(1) Ukoliko Centralna banka mora obaviti složenu analizu oštećenih novčanica i kovanog novca KM iz članova 7. i 9. ove odluke, podnosilac Zahtjeva će za obavljanu analizu platiti naknadu Centralnoj banci, u skladu s propisom guvernera Centralne banke u svakom konkretnom slučaju, zavisno od troškova koje je Centralna banka imala u postupku analize.

(2) Ukoliko se procijeni da će troškovi analize prelaziti iznos nominalne vrijednosti oštećenog novca podnesenog na analizu, složena analiza se neće obaviti, a novac iz stava (1) ovog člana će biti povučen bez nadoknade podnosiocu.

Član 12.

(Novčanice i kovani novac KM koji se povlači ili je povučen iz opticaja)
Novčanice i kovani novac KM koji se povlači iz opticaja i zamjenjuje novčanicama i kovanim novcem KM podobnim za opticaj, Centralna banka putem komercijalnih banaka povlači bez naknade, u skladu s propisom Upravnog vijeća Centralne banke koji se objavljuje u službenim glasilima.

Član 13.

(Makulature novčanica i kovanog novca KM)

- (1) Makulaturama novčanica i kovanog novca KM smatraju se autentični primjerci novčanica i kovanog novca KM koji su izrađeni s određenim tehničkim greškama od strane ovlaštene organizacije za izradu novčanica i kovanog novca KM i kao takvi dospjeli u opticaj.
- (2) Kod makulturnih novčanica KM nedostaci se ogledaju u nepotpunoj ili lošoj štampi, razlivenosti boja ili nedostatku predviđenih boja, izostanku oznake serije ili broja, ili nekog drugog sličnog odstupanja u odnosu na obilježja novčanice KM utvrđena propisima Centralne banke o osnovnim obilježjima novčanica.
- (3) Kod primjeraka makulturnog kovanog novca KM nedostaci se ogledaju u slabom ili potpuno ispuštenom otisku oznake apoena ili nekog drugog detalja, odstupanju od propisane veličine ili debljine kovanog novca KM i slično.
- (4) Makulature novčanica i kovanog novca KM zapisnički se izuzimaju u izdvojenim trezorima Centralne banke i dostavljaju na analizu Odjeljenju trezora i izdvojenom trezoru u kojima se obavljaju poslovi vještačenja.
- (5) Ukoliko se analizom utvrdi da se u konkretnom slučaju radi o makulaturama novčanica odnosno kovanog novca KM, Centralna banka obavlja zamjenu novčanicama odnosno kovanim novcem KM podobnim za opticaj, u punom iznosu i bez naknade.

Član 14.

(Novčanice i kovani novac KM oštećeni s namjerom)

Ukoliko Centralna banka ima dokaz, saznanje ili opravdan razlog da vjeruje da su novčanice KM ili kovani novac KM namjerno oštećeni, takav novac će biti povučen iz opticaja bez nadoknade podnosiocu.

Član 15.

(Oštećene novčanice efektivnog stranog novca)

- (1) Centralna banka ne obavlja zamjenu oštećenih novčanica efektivnog stranog novca.
- (2) Oštećenim novčanicama efektivnog stranog novca, smatraju se:
 - a) novčanice koje su dugo u opticaju i uslijed čestog korištenja su dotrajale, s tim da su zaštitni elementi i obilježja autentičnosti vidljivi i mogu se provjeriti,
 - b) novčanice zalijepljene ljepilom ili cijele novčanice naciijepljene ili pocijepane na dva ili više dijelova, čiji su dijelovi ljepilom ili ljepljivom trakom sastavljeni u jednu novčanicu i pri tome se može utvrditi da svi dijelovi pripadaju istoj novčanici,
 - c) novčanice ispisane ili iscrtane, polivene bojom ili tekućinom koja na novčanicama ostavlja trag i nagorene novčanice,
 - d) novčanice koje nisu cijele odnosno novčanice kojima nedostaje dio.
- (3) Ukoliko se prilikom predaje Centralnoj banci novčanica efektivnog stranog novca od strane komercijalne banke u postupku kontrole, prerade i brojanja u Centralnoj banci, u pologu novčanica efektivnog stranog novca koji je podoban za opticaj pronađu oštećene novčanice efektivnog stranog novca, takve će novčanice biti vraćene

komercijalnoj banci u skladu s propisom Centralne banke kojim je utvrđen postupak predaje/preuzimanja gotovog novca u trezorima Centralne banke.

(4) Zamjenu oštećenog efektivnog stranog novca obavljaju centralne banke, odnosno emisione banke zemalja koje su izdale efektivni strani novac.

Član 16.

(Interni propisi)

Organizacioni oblik Centralnog ureda Centralne banke za poslove računovodstva i finansija propisaće način knjigovodstvenog evidentiranja transakcija iz ove odluke.

Član 17.

(Obrasci)

Prilog ove odluke je **Obrazac** „Zahtjev za zamjenu oštećenog novca u KM“, koji čini njen sastavni dio.

Član 18.

(Stupanje na snagu)

Ova odluka stupa na snagu danom objavljivanja u „Službenom glasniku BiH“, a primjenjivaće se od 1. maja 2017. godine.

Član 19.

(Objavljivanje)

Ova odluka objaviće se i u “Službenim novinama Federacije BiH”, “Službenom glasniku Republike Srpske” i “Službenom glasniku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Broj: UV-122-01-1-13/17 LjJ

31. januar 2017. godine

Sarajevo

Predsjedavajući
Upravnog vijeća Centralne banke
Bosne i Hercegovine
GUVERNER
dr. Senad Softić

Prijemni štambilj

ZAHTJEV ZA ZAMJENU OŠTEĆENOG NOVCA U KM

Oštećeni novac u KM se zamjenjuje nakon izvršene procjene oštećenja i ispunjavanja uslova za zamjenu u skladu s propisom o postupanju s novčanicama i kovanim novcem konvertibilne marke koji je nepodoban za opticaj i oštećenim novčanicama efektivnog stranog novca

Lični dolazak:

Centralni ured
Centralne banke Bosne i Hercegovine
Maršala Tita 25
71000 Sarajevo
+387 33 278 100

Glavna banka Republike Srpske
Centralne banke BiH
Vidovdanska 19
78 000 Banja Luka
+387 51 243 600

PODACI PODNOSIOCA ZAHTJEVA:

Ime i prezime/naziv:			
Ulica i broj/sjedište:			
Poštanski broj:	Mjesto, /grad:	Država:	
Datum rođenja:	Telefon:	Mobitel:	E-mail adresa:
Identifikacijski dokument, broj identifikacijskog dokumenta, naziv organa koji je izdao dokument i datum izdavanja:			

Obavezno priložiti kopiju identifikacijskog dokumenta.

VRSTA NOVCA: novčanica kovani novac

SPECIFIKACIJA OŠTEĆENOG NOVCA:

APOEN					
KOMADA					
APOEN					
KOMADA					
Ukupna vrijednost:					

OŠTEĆENI JE NOVAC:

a) lično vlasništvo vlasništvo osobe _____

OBJASNITI PORIJEKLO NOVCA

KAKO JE DOŠLO DO OŠTEĆENJA?

ŠTA SE DOGODILO S DIJELOVIMA KOJI NEDOSTAJU?

OPISATI VRSTU MRLJE, ONEČIŠĆENJA I DRUGOG OŠTEĆENJA NA PREDOČENOJ NOVČANICI

PRILOG

Potvrda nadležne institucije o događaju koji je izazvao oštećenje, ukoliko postoji.

Pod punom materijalnom i krivičnom odgovornošću kao podnosilac zahtjeva vlastitim potpisom jamčim za tačnost svih navedenih podataka.

Vlastitim potpisom potvrđujem da sam upoznat da Centralna banka, ukoliko utvrdi da nema osnova za zamjenu oštećenog gotovog novca KM, povlači i uništava oštećeni gotov novac koji sam podnio na zamjenu bez nadoknade.

Potpis podnosioca zahtjeva:

Zahtjev se podnosi u dva originalna primjerka, od kojih jedan zadržava Centralna banka Bosne i Hercegovine a drugi podnosilac zahtjeva kao potvrdu o predatom zahtjevu.

POPUNJAVA CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Broj protokola: _____
Datum prijema: _____

odmah zamijenjeno

privremeno zadržano zbog procjene

PROCJENA OŠTEĆENJA I POSTOJANJA OSNOVA ZA ZAMJENU:

a) u potpunosti b) djelimično c) ne odgovara

OBRAZLOŽENJE

Potpis službenika
Centralne banke
